

Received: 09.05.2017
Accepted: 27.06.2017

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİM BİLİŞİM AĞI (EBA) SİSTEMİNİ KULLANMALARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ*

Betül TİMUR*, Şirin YILMAZ**, Ayfer İŞSEVEN***

ÖZET: Ülkemizde Milli Eğitim Bakanlığı, 2010 yılının Kasım ayından itibaren FATİH projesini uygulamaya koymuş olup gerekli çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Okullarımızda, etkileşimli tahtaların yaygınlaşması ile birlikte kullanılmaya başlanan, Eğitim Bilişim Ağı (EBA)olarak adlandırılan çevrim içi bir içerik eğitim platformu geliştirilmiş fakat bu sistemin kullanım durumu henüz tam olarak belirlenmemiştir. Alanyazın incelendiğinde EBA ve EBA'ya ilişkin öğretmen görüşlerinin incelendiği çalışma örnekleri az da olsa bulunmaktadır Ancak öğrenci görüşlerinin irdelenmesi de projenin temelinde yer alan “öğrenci” etkeninin, göz ardı edilmemesi bakımından önemlidir. Öğrencilerden alınacak görüşlerin, sistemin daha etkin kullanımı bakımından önem arz edeceği açıktır. Bu bakımdan yapılan çalışmanın amacı ortaokul öğrencilerinin Eğitim Bilişim Ağı'na (EBA) yönelik görüşlerini hazırlanan görüşme soruları kapsamında belirlemektir. Bu amaca bağlı olarak ortaokul öğrencilerinin internete erişim kaynakları, internette vakit geçirme süreleri, ders çalışırken veya araştırma yaparken faydalandıkları siteleri belirlemek ile birlikte EBA ve kullanımına yönelik giriş sıklıkları, kullanım amaçları, hangi konularda geliştirilmesini istediklerine yönelik görüşleri, sistemin öğrencilerin gözünde yararları ve hangi süreçlerde kullandıklarını belirlemek amaçlanmaktadır. Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Çalışma grubunu, bir ortaokulda öğrenim gören farklı sınıf seviyelerindeki 10 öğrenci oluşturmaktadır. Açık uçlu sorularla yapılan görüşme sonrasında elde edilen veriler, betimsel içerik analizi ile çözümlenmiş ve yorumlanmıştır. Analizler sonucu tablolaştırılarak, öğrencilerin EBA sistemine yönelik tutumları irdelenmiş, geliştirilebilir yönleri hakkında önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Bilişim Ağı, EBA, Etkileşimli Tahta, Eğitim Teknolojileri, Fatih Projesi

SECONDARY SCHOOL STUDENTS' OPINION FOR USING THE SYSTEM OF EDUCATION INFORMATION NETWORK (EBA)

SUMMARY

Problem Statement: When the literature is examined, there are few examples of studies about EBA and teacher views on EBA. However, the examination of student opinions is also important in that the "student" factor, which is based on the project, is not ignored. The views and recommendations of our students who are actively using this system, are extremely important. It was seen that there was not a study that included student opinions about EBA. It is thought to be important because it is the first about the subject of the study. The views from the students will be important for the more efficient use of the system.

* Doç. Dr., betultmr@gmail.com

** Doktora Öğrencisi, sirinyilmaz87@gmail.com

*** Yüksek Lisans Öğrencisi, ayferce_2000@yahoo.com

Purpose of the Study: The aim of this study is to determine the views of secondary school students towards the Educational Information Network (EBA) through interview questions. Depending on this purpose, it is aimed to determine the opinions of the secondary school students about the sources of internet access, the time spent on the internet, the sites that they use while studying or doing research, and the frequency of entrance to EBA and its usage and usage purposes.

Method(s): In the study case study research method was used. The research's study group consists of 10 students (6 girls, 4 boys) at different grade levels of a state secondary school located in the central district of Çanakkale in the spring semester of 2015-2016 academic year. A purposeful sample was used for the purpose of research in the study.

Semi-structured interview questions were used as data collection tools in the research. Following the development of the questions by the researchers, the questions were determined as 12 questions by taking the expert opinion. The research questions are classified as two topics as personal information and questions for the purpose of the research. Each interview was occurred on a voluntary basis and was recorded with the permission of the participants. Frequency analysis, coding technique, descriptive content analysis technique was used to analyze the responses of the participants to open-ended questions. In the obtained data, the frequency (f) and percentage (%) values are shown comparatively and the student answers are cited in the related questions.

Findings and Discussions: According to the findings obtained from the research results, the findings can be listed as follows. Students usually use the home computer for the internet. According to the result of the research, they are using internet mostly for studying and using social networks. All of the students are aware of the EBA system and expressed their entry frequency as "3-4 days a week" It seems to be, the students are using EBA for purposes such as repeating the subject, playing games, solving the tests and doing the homework. Most of the students use the EBA to repeat the topics. Even though 80% of the students are aware of the different contents in the EBA, only 30% of them use these contents. The use of EBA in lessons does not seem to be sufficient for most of the students, and it is based on the problem of the internet connection in the school. All of the students stated that EBA is as a useful system. According to the students, EBA has several sides that can be improved. Regarding this; emphasizing views such as enriching the content, placing an interesting homepage, arranging information competitions, and correcting technical problems.

Conclusions and Recommendations: When the students' views on the Educational Information Network (EBA) are taken into account, the suggestions regarding the system can be stated as follows. It should be attempted to attract the attention of the students to the different contents of the EBA. EBA should be used not only outside of the classroom, but also in the course with interactive boards. However, technical problems related to this should be solved. Mobile application should be developed in order to increase and spread the usage rate of EBA. Content coverage and test question numbers in the EBA should be increased. Animation and interactive videos that exist in EBA should be used and enriched on every lesson. A more attractive home page should be used to attract students.

Keywords: Education Information Network, EBA, interactive whiteboards, Educational Technology.

GİRİŞ

Teknolojinin ilerlemesi ile birlikte bilgiye ulaşma yolları değişim ve çeşitlilik göstermektedir (Akkoyunlu, 2002; Erdoğan & Çağiltay, 2009; Devcioğlu & Kaymakçı, 2014). Bu değişim hayatın her alanında olduğu gibi eğitim alanına da yansımakta ve eğitim sistemlerinde belirli dönüşümlere neden olmaktadır. Ülkelerin eğitim sistemlerindeki değişime uyum sağlaması ise var olan geleneksel sınıf ortamlarının yerini yeni öğrenme ortamlarına bırakması, daha önceleri tebeşir ve kara tahta ile sınırlı olan öğretim imkânlarından akıllı ve etkileşimli tahtalara geçiş ile mümkün olabilecektir (Muammer, 2007).

Eğitimin giderek teknoloji temelli yapılanması ve farklı eğitsel içeriklerin oluşturulması öğretmenlerin de belirli yeterliklere sahip olmalarını gerektirmektedir. Yetiştirilecek bireylerin çağın

gerektirdiği özelliklere (21. Yüzyıl becerileri) sahip olmaları eğitim sistemlerinin hedeflerinin başında yer almakta ve bu bireylerin bilgi ve teknolojiye sahip, değişime uyum sağlayabilen kişiler olmalarını gerektirmektedir. Öğrenme ortamlarında teknolojinin kullanımı belirlenen öğrenme hedeflerinin kazanılmasına yardımcı olur ve ilgili disiplinin öğrenilmesine uygun geliştirilen içerikler ile öğrenmenin kılavuzlanmasına olanak sağlar (Muamber, 2007; Ulaş & Ozan, 2010).

Ülkemizde de bu değişimler göz önünde bulundurularak 2010 yılının kasım ayından itibaren Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ve Ulaştırma Bakanlığının işbirliği ile okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kademelerindeki dersliklere bilişim teknolojisi araçları sağlanarak, bilişim teknolojisi destekli öğretimin gerçekleştirilmesini hedefleyen FATİH (Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) Projesi'nin uygulanmasına yönelik çalışmalar başlamıştır. FATİH projesi ile eğitim ve öğretimde eşitlik sağlamak, okullardaki teknolojiyi iyileştirmek hedeflenmekte, bununla birlikte öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edebilecek, derslerde etkin kullanımı sağlanabilen okulöncesi, ilköğretim ile ortaöğretim düzeyindeki tüm okullara LCD Panel Etkileşimli Tahta ve internet ağ altyapısı sağlanmaya başlamıştır. Öğretmen ve öğrencilere tablet bilgisayarlar sağlanmış, sağlanmaktadır (<http://www.eba.gov.tr/>)

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından, dersliklere kurulan bilgi teknolojileri donanımının öğrenme-öğretme sürecinde etkin kullanımını sağlamak amacıyla öğretmenlere hizmet içi eğitimler sağlanmaktadır. Bu eğitimlerde öğretim programları Bilgi Teknolojileri destekli öğretime uyumlu hale getirilerek eğitsel e-çerikler oluşturulmaktadır (MEB, 2016). Bu içeriklerden birisi de Eğitim Bilişim Ağı (EBA)'dır.

Eğitimin geleceğe açılan kapısı olarak tanımlanan Eğitim Bilişim Ağı, MEB kapsamında Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen çevrimiçi bir sosyal eğitim platformudur. Bu platformun amacı; okulda, evde, ihtiyaç duyulan her yerde bilgi teknolojileri araçlarını kullanarak etkili materyal kullanımını destekleyip teknolojinin eğitime entegrasyonunu sağlamaktır. EBA, sınıf seviyelerine uygun, güvenilir ve doğru e-çerikler sunmak için geliştirilmeye, eğitim-seminerler düzenlemeye ve içerikleri güncel tutmak için seminerlerine devam etmektedir. MEB ve içeriklerini paylaşmaya gönüllü eğitim firmaları tarafından hazırlanan pek çok dijital kaynak EBA'da yayınlanırken öğretmen ve öğrenciler de ürettikleri içerikleri sunma imkânı bulabilmektedir. Bu sayede bir kaynak havuzu oluşturulmakta ve öğrenmeye hevesli bireylerin kullanımına sunulmuş olmaktadır (MEB, 2016).

Eğitim teknolojileri ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde Öztan (2012) çalışmasında dersliklere yerleştirilen etkileşimli tahtaların kullanımı ile ilgili olarak etkileşimli tahtanın kullanıldığı fen öğretiminin daha zevkli geçtiğini, bu sayede öğrencilerin daha iyi öğrendiklerini, etkileşimli tahta kullanımının öğrencilerin olan derse katılımlarını arttırdığını ve tebeşir yerine etkileşimli tahtaya yazı yazmanın öğrenciler tarafından eğlenceli bulunduğunu ifade etmektedir. Benzer bir çalışmada Koçak (2013) öğretmenlerin genel olarak etkileşimli tahtanın kullanılmasına yönelik olumlu tutumlarının olduğu ve etkileşimli tahtayı daha fazla kullanan öğretmenlerin daha olumlu tutum sergilediğini belirtmiştir. Bağcı (2013) ise yapmış olduğu betimsel araştırma çalışmasında öğrencilerin etkileşimli tahtaya yönelik genel görüşlerinin orta düzeyde olduğunu, öğrencilerin etkileşimli tahtaya yönelik görüşlerinde ise cinsiyet, sınıf düzeyi ve bilgisayar kullanma yeterlik algısı değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını belirtmiştir. Sayır (2014) FATİH projesi kapsamındaki çalışma sonuçlarına göre, öğretmen ve öğrencilerin etkileşimli tahta kullanımına yönelik olumlu tutumlarının olduğu ve açık uçlu sorulara verilen cevaplara göre de öğrencilerin ve öğretmenlerin etkileşimli tahta kullanımının İngilizce konuşma becerisi üzerinde birçok olumlu etkisi olduğuna inandıkları belirlenmiştir. Devcioğlu ve Kaymakçı (2014) ise öğretmenlerin etkileşimli tahta

kullanımına yönelik yapmış olduğu araştırmasında; öğretmenlerin çoğunlukla teknik ve pedagojik bilgi eksikliğinden kaynaklanan problemlerinin olduğu belirtilmiş, öğretmenlerin etkileşimli tahta özelliklerini etkili bir şekilde kullandıklarında, öğrencilerin kavramsal öğrenme ve öğrenme-öğretme etkinliklerine karşı olumlu tutum geliştirebileceklerini ifade etmiştir.

Fatih projesi ile ilgili alanyazın incelendiğinde, FATİH PROJESİ ve etkileşimli tahtaların kullanımına ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşlerine sıklıkla başvurulduğu görülmektedir. EBA ve EBA'ya ilişkin öğretmen görüşlerinin incelendiği çalışma örnekleri olmakla birlikte alanyazında yer almaktadır(Kaysı ve Aydın, 2014; Ateş, Çerçi ve Derman, 2015; Bolat, 2016; Kurtdede Fidan, Erbasan ve Kolsuz, 2016). Ancak öğrenci görüşlerinin ele alınması projenin temelinde yer alan "öğrenci" etkeninin, göz ardı edilmemesi bakımından önem taşımaktadır. Bu sistemin aktif kullanılmasında yetiştirilmesi hedeflenen öğrencilerin görüş ve önerileri son derece önemli bir yere sahiptir. Yapılan alanyazın taramasında, EBA hakkında öğrenci görüşlerinin yer aldığı bir çalışmaya rastlanmamakla birlikte çalışmanın, konusuyla ilgili bir ilk olması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir. Öğrencilerden alınacak görüşlerin, sistemin daha etkin kullanımı bakımından önem arz edeceği açıktır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı ortaokul öğrencilerinin Eğitim Bilişim Ağı'na (EBA) yönelik görüşlerini hazırlanan görüşme soruları kapsamında belirlemektir. Bu amaca bağlı olarak ortaokul öğrencilerinin internete erişim kaynakları, internette vakit geçirme süreleri, ders çalışırken veya araştırma yaparken faydalandıkları siteleri belirlemek ile birlikte EBA ve kullanımına yönelik giriş sıklıkları, kullanım amaçları, hangi konularda geliştirilmesini istediklerine yönelik görüşlerini belirlemek amaçlanmaktadır.

YÖNTEM

Yapılan çalışmada nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması kullanılmıştır. Durum çalışması bir ya da daha fazla olayın, ortamın ya da sosyal grubun derinlemesine incelendiği bir yöntem olarak tanımlanmıştır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2008). Durum çalışmasında betimlemeler yapılarak var olan durum olduğu şekliyle anlaşılmaya çalışılır. Bu çalışmada da durum çalışması kullanılarak ortaokul öğrencilerinin Eğitim ve Bilişim Ağı'na yönelik görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2015-2016 eğitim-öğretim yılının bahar yarısında Çanakkale ili merkez ilçesinde bulunan bir devlet ortaokulunun farklı sınıf düzeylerindeki, 10 öğrenci oluşturmaktadır (6 kız, 4 erkek). Çalışmada araştırmanın amacı doğrultusunda amaçlı örneklem kullanılmıştır.

Verilerin Toplanması

Yapılan çalışmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme soruları kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından soruların geliştirilmesinin ardından sorular birer adet fen öğreticisi ve eğitim teknolojileri konularında uzman akademisyenlere sunulmuştur. İlgili dönütlerin ardından sorular dil geçerliliği açısından Türkçe öğreticisinin de görüşlerinin alınmasıyla son haline getirilmek üzere düzenlenmiştir. Araştırma soruları kişisel bilgi ve araştırmanın amacına yönelik sorular olarak iki başlık altında sınıflandırılmıştır. Kişisel bilgi kısmında öğrencilerin eğitim düzeyi, evlerinde bilgisayar ve internet olma durumu, akıllı telefon ve tablet kullanma durumları içeren sorular

yer almaktadır. Araştırmanın amacına yönelik sorularda ise internete erişim kaynakları, internette vakit geçirme süreleri, ders çalışırken veya araştırma yaparken faydalandıkları siteleri belirlemek ile birlikte EBA ve kullanımına yönelik giriş sıklıkları, kullanım amaçları, hangi konularda geliştirilmesini istediklerine yönelik sorular yer almaktadır. Öğrencilere dört tanesi kişisel bilgileri ile ilgili olmak üzere toplam 12 adet soru yöneltilmiştir.

Öğrenciler ile birebir görüşmeler gerçekleştirilmeden önce öğrenciler, araştırmanın amacına yönelik bilgilendirilmişlerdir. Gönüllülük esası ile gerçekleştirilen her bir görüşme ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmış ve araştırmacılar tarafından yazılı doküman haline getirilmiştir.

Verilerin Analizi

Katılımcıların görüşmelerdeki sorulara verdiği cevaplar betimsel içerik analizi tekniğinden yararlanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın nitel bir çalışma olması ve veri toplama aracının açık uçlu sorulardan oluşması nedeniyle, elde edilen verilerin değerlendirilmesinde içerik analizi yapılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Ses kayıtları birkaç kez dinlenmiş, verilerin bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Katılımcıların görüşlerinin sıklığını belirlemek amacıyla frekans (f) ve yüzde (%) değerleri karşılaştırmalı olarak gösterilmiştir. Böylece nitel veriler sayısallaştırılarak verilerin güvenilirliği arttırılmıştır. Daha sonra veriler ayrı ayrı kodlanmıştır. Benzer kodlar bir araya getirilerek temalar oluşturulmuştur. Belirlenen temalar birbirleriyle ilişkili biçimde açıklanarak yorumlanmıştır. Ayrıca gerekli görülen yerlerde görüşme metinlerinden doğrudan alıntılar yapılarak yorumlar desteklenmiştir. Güvenirlik analizi için Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği formül kullanılmıştır.

$$R(\text{Güvenirlik}) = \frac{\text{Na (Görüş Birliği)}}{\text{Na (Görüş Birliği) + Nd (Görüş Ayrılığı)}}$$

Bu hesaplama sonucunda “p” uzlaşma yüzdesi güvenilirliği %92 olarak bulunmuş ve bu çalışma için yeterli kabul edilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde, araştırma sonuçlarına ilişkin elde edilen bulgular yorumlanarak verilmiştir. Bulguların sunumunda, temalar tablo üzerinde sunularak verilmiştir.

Tablo 1: İnternete Erişim Kaynakları

Temalar	f
Evdeki bilgisayar	9
Okuldaki bilgisayar	4
Tanıdık bilgisayarı	1
Toplam	14

Öğrencilere, internete erişim kaynakları sorulduğunda, Tablo 1’deki sonuçlar elde edilmiştir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu evindeki bilgisayardan, internete erişim sağlamaktadır.

Tablo 2: Öğrencilerin İnternette Vakit Geçirme Biçimleri

Temalar	f
Ders çalışma(EBA)	6
Sosyal ağlar	6
Oyun oynama	3
Araştırma yapma	1
İnternette kitap okuma	1
Toplam	17

Öğrencilere, İnternette vakit geçirme şekilleri sorulduğunda Tablo 2’deki sonuçlar elde edilmiştir. Öğrencilerin çoğunluğunun internette ders çalışma ve sosyal ağlar amaçlı kullandıkları sonucu elde edilmiştir.

Tablo 3: *Ders Çalışırken veya Araştırma Yaparken Faydalanılan Siteler*

Temalar	f
Arama Motorları (google, yandex, yahoo vs.)	8
Wikipedia	5
EBA	4
Toplam	17

İnternette ders çalışmak ve ya araştırma yapmak için hangi sitelerin daha çok kullanıldığı sorulduğunda, Tablo 3’teki temalar, Arama Motorları (google, yandex, yahoo vs.) ve wikipedia elde edilmiştir.

Öğrencilere, “EBA sisteminden haberdar mısınız?” diye sorulduğunda, tamamının bu sistemden haberdar oldukları cevabı alınmıştır.

Tablo 4: *Öğrencilerin, EBA Sistemine Giriş Sıklığı*

Giriş Sıklığı	f
Haftada 3-4 gün	5
Haftada 1-2 gün	3
Her gün	1
İki haftada bir	1
Toplam	10

Öğrencilerin, EBA’ya giriş sıklıkları Tablo 4’te gösterilmiştir. Tabloya göre, Öğrencilerin, %50’si, EBA’ya haftada 3-4 gün giriş yaptıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerden sadece 1 tanesi EBA’ya her gün giriş yaptığını, 1 tanesi de iki haftada bir ancak giriş yaptığını ifade etmiştir.

Tablo 5: *Öğrencilerin EBA’yı Kullanım Amaçları*

Temalar	f
Konu tekrarı	8
Test Çözme	4
Verilen ödevi yapma	4
Oyun oynama	1
Toplam	17

Öğrencilerin EBA'yı kullanım amaçları, Tablo 5'te gösterilmiştir. Buna göre, öğrencileri büyük kısmı, EBA'yı konu tekrarı yapmak ve anlaşılmayan kısımları anlayabilmek amacıyla kullanmaktadır.

Tablo 6: Öğrencilerin EBA'daki Farklı İçerikleri Kullanma Durumu

Temalar	f
Haberim var, kullanmıyorum	5
Haberim var, kullanıyorum	3
Haberim yok	2
Toplam	10

Öğrencilerin, EBA'daki farklı içerik ve portallardan haberdar olma ve kullanma durumları, Tablo 6'da gösterilmiştir. Buna göre, öğrencilerin %30'u Farklı içeriklerden haberdar olup kullanırken, %50'si haberdar olup kullanmamaktadır. %20 oranında öğrenci ise, haberdar değildir. Öğrencilerden biri, Ö3, ise farklı içerikler hakkındaki soruya, *“Portallar var, haberler var. Onları izliyorum. Ama genelde EBA Ders'e yöneliyorum.”* şeklinde cevap vermiştir.

Tablo 7: EBA'nın Sınıf İçinde, Derslerde Kullanımına İlişkin Görüşler

Temalar	f
Yeterli görmüyorum	7
Kısmen yeterli görüyorum	2
Yeterli görüyorum	1
Toplam	10

Öğrencilere, okulda, ders içinde EBA'nın kullanımını yeterli bulup bulmadıkları sorusu yöneltildiğinde, tamamına yakınının yeterli görmediği görülmüştür. Bunun sebebi sorulduğunda, benzer cevaplar alınmıştır.

Ö2 *“Yeterli görmüyorum. Çünkü sınıflarımızda internet kullanımı problemlidir.”* şeklinde cevaplamıştır. Ö5 ise, *“Pek yeterli değil, çünkü akıllı tahta pek verimli kullanılamıyor.”* şeklinde ifade etmiştir.

Öğrencilere EBA'nın yararlı bir sistem olup olmadığı sorulduğunda tüm öğrencilerin EBA'yı yararlı bulduğu sonu elde edilmiştir. Bu soru üzerine, öğrencilerin cevaplarından birkaç örnek aşağıda verilmiştir.

“Kesinlikle yararlı bir sistem. Ama düzenli ve yararlı kullanılması gereken bir sistem. Kırtasiyeden bir kitap almak yerine, oradan test çözebiliyorum. Bütün dersler elim altında.” Ö7

“EBA yararlı. Çünkü, tam anlamadığım konuları da tekrar edebiliyorum. Test çözüyorum. Okumam hızlandı ve test sorularını yorumlamam kolaylaştı.” Ö9

Tablo 8: EBA'nın Geliştirilmesine İlişkin Görüşler

Temalar	f
İlgi çekici bir ana sayfa düzenlenmesi	3
İçeriğin zenginleştirilmesi	3
Animasyonların fazlaştırılması	2
Bilgi yarışmaları düzenlenmesi	2
İnteraktif video ve oyunların artırılması	3
Teknik sorunların düzeltilmesi	2
Cep telefonları için uygulama geliştirilmesi	1
Toplam	16

Öğrencilere, EBA'nın geliştirilmesi gereken yönleri sorulduğunda alınan cevaplar, Tablo 8'de sunulmuştur. Öğrenciler EBA'yı yararlı görmekle beraber, bazı eleştirilerde bulunmuştur. Aşağıda bazı öğrencilerin aktardığı görüşler yer almaktadır.

“EBA’da geliştirilmesi gereken yanlar var. Örneğin İngilizce dersinde, konular eksik. Tüm derslerin de konu anlatım içerikleri ve testlerdeki soru sayıları artırılmalıdır.”Ö4

“Eğlendirici bir müzik ile daha ilgi çekici hale getirilebilir. Animasyonlar fazlaştırılabilir. Ayrıca, internet ortamında düzenlenecek bilgi yarışmaları ile daha katılımcı bir hale getirilebilir.”Ö7

“Ulaşılabilirlik açısından, cep telefonları için uygulaması çıksa daha iyi olur. Böylece, erişim kolaylaşacaktır.”Ö10

TARTIŞMA ve YORUM

Ortaokul öğrencilerinin EBA hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada elde edilen bulgulara dayalı olarak sonuç ve öneriler aşağıda belirtilmiştir. Ortaokul öğrencilerinin internete erişim durumları sorulduğunda öğrencilerin internete erişimlerinin genellikle ev bilgisayarından olduğu; internete daha çok ders çalışma ve sosyal ağları kullanmak amaçlı bağlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Tersine bir durum ise Pan ve Akay (2016) öğretim süreçlerinde teknolojiden faydalanmanın öğrenmede kolaylık ve katkı sağladığını belirttikleri çalışmalarında görülmektedir. Pan ve Akay (2016) ve Ring (2001) çalışmalarında eğitim teknolojilerinin sosyal medya ve eğlence amaçlı kullanımının ön planda olduğu ve bireyin öğrenme ve günlük yaşantısına önemli katkılar sağlayacağını düşünmektedirler.

Ortaokul öğrencilerinin öğrencilerin EBA'dan haberdar olma durumları incelendiğinde öğrencilerin tamamının EBA sisteminden haberdar oldukları, giriş sıklıklarının ise çoğunlukla “haftada 3-4 gün” olduğu belirtilmiştir. Ayrıca öğrencilerin EBA'yı ziyaret etme amaçlarının derse yönelik konu tekrarı, oyun oynama, test çözmeye, verilen ödevi yapma gibi amaçlarla kullanmakta olduğu görülmüştür. Öğrencilerin büyük kısmının EBA'yı ise konu tekrarı yapma amaçlı kullandıkları görülmüştür. Benzer şekilde Tüysüz ve Çümen (2016) yaptıkları çalışmada ortaokul öğrencilerinin EBA'yı konu tekrarı yapmak ve test çözmek için faydalı bir site olduğunu tespit etmiştir. Bununla birlikte bu çalışmada, öğrencilerin %80'i EBA'da yer alan farklı içeriklerden haberdar olmalarına rağmen sadece %30'luk kısmı bu içerikleri kullandıklarını ifade etmiştir. Tutar (2015) yaptığı çalışmada öğretmenlerin %44.8'i EBA'yı kullandığını tespit etmiştir.

EBA'nın sınıf içinde, derslerde kullanımına yönelik öğrenci görüşleri incelendiğinde öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun kullanımı yeterli görmemekte, bunu da okuldaki internet bağlantısındaki soruna dayandırdıkları sonucuna varılmıştır. Fakat öğrencilerin tamamı EBA'yı yararlı bir sistem olarak gördüklerini ifade etmiştir. Benzer şekilde sınıf öğretmenlerinin çoğu EBA'yı derste kullandıklarında öğrencilerin derse karşı ilgi ve katılımlarının artacağını belirterek EBA'nın yararlı olduğu görüşündedirler (Fidan, Erbasan & Kolsuz, 2016).

Ortaokul öğrencilerine EBA'nın geliştirilmesi gereken kısımların neler olabileceği sorulduğunda; öğrencilere göre EBA'nın içeriğinin geliştirilmesi ve zenginleştirilmesi, daha dikkat çekici bir internet sayfası ve ana sayfa hazırlanması, sitenin içerisinde etkileşimli oyunlar (bilgi yarışmaları) yerleştirilmesi, teknik sorunların anında düzeltilmesi gibi yanıtlar alınmıştır. Ring (2001) çalışmasında web tabanlı hazırladığı eğitsel içeriklerin kullanışlı ve öğrenci öğrenmelerinde faydalı olduğunu belirtmektedir. Benzer şekilde Çetin ve Günay (2011) interaktif etkinliklerin öğrencileri mutlu ettiğini, Uluçay ve Çakır (2014) interaktif oyunların öğrencileri derse karşı motive ettiğini tespit etmişlerdir.

İletişim teknolojilerinin eğitimde kullanılması ile birlikte hem zamanın daha iyi etkili kullanılabileceği hem de öğrenme kolaylaşmakla birlikte hızlı geri sağlanabilmektedir. Öğrenci ifadelerinin tümüne bakıldığında bu bağlama yönelik olumlu görüşler olduğu ve verilerin ilgili alan yazın ile desteklendiği görülmektedir.

ÖNERİLER

Öğrencilerin Eğitim Bilişim Ağı (EBA) 'ya ilişkin görüşleri, göz önüne alındığında, sistem ile ilgili şu önerilerde bulunulabilir:

1. EBA'daki farklı içerikler hakkında öğrencilerin dikkatini çekmeye çalışılmalıdır.
2. EBA'nın sadece ders dışında değil, ders içinde de etkileşimli tahtalarla birlikte, kullanılması yaygınlaştırılmalıdır. Ancak bununla ilgili teknik problemler, çözüme kavuşturulmalıdır.
3. EBA'nın kullanım oranının artırılması ve yaygınlaştırılması adına, mobil uygulaması geliştirilmelidir.
4. EBA'daki içerik kapsamı ve test soru sayıları artırılmalıdır.
5. EBA'da var olan animasyon ve etkileşimli videolar her ders bazında kullanılmalı ve zenginleştirilmelidir.
6. Öğrencilerin dikkatini daha cezbedici bir ana sayfa kullanılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akkoyunlu, B., (2002). Educational Technology in Turkey: Past, Present And Future. *Educational Media International*, 39 (2), 165-174.
- Arap, B.& Çakmak, F. (2015). İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar beceri, kullanım ve pedagojik içerik bilgi özdeğerlendirmeleri: e-INSET NET. *Erzincan Üniversitesi Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 347-370.
- Ateş, M., Çerçi, A. ve Derman, S. (2015). Eğitim bilişim ağında yer alan Türkçe dersi videoları üzerine bir inceleme. *Sakarya Üniversitesi Fakültesi Dergisi*, 5(3), 105-117.
- Bağcı, H. (2013). FATİH projesi çerçevesinde ortaöğretim öğrencilerinin etkileşimli tahtaya yönelik görüşlerinin incelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi, TÜRKİYE.
- Bolat, Y. (2016). Ters yüz edilmiş sınıflar ve Eğitim Bilişim Ağı (EBA). *Journal of Human Sciences*, 13(2), 3373-3388. doi:10.14687/jhs.v13i2.3952
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Öncü Basımevi: Ankara.
- Çetin, O & Günay, Y. (2011). Fen eğitimine yönelik örnek bir web tabanlı öğretim materyalinin hazırlanması ve bu materyalin öğretmen öğrenci görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 175-202.
- Devecioğlu, Y. & Kaymakçı, R. (2014). Akıllı tahta kullanımı konusunda öğretmenlerin düşünce ve ihtiyaçları. *Eğitim Teknolojileri Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 1-15.
- Erdoğan, F. U., & Çağıltay, K. (2009). Türkiye’de eğitim teknolojileri alanında yapılan master ve doktora tezlerinde genel eğilimler. *Akademik Bilişim. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri Harran Üniversitesi*.
- Fidan, K. N., Erbasan, Ö. & Kolsuz, S. (2016). Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağı’ndan (EBA) Yararlanmaya İlişkin Görüşleri, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(45), 626-637.
- <http://www.eba.gov.tr/> adresinden 23.06. 2017 tarihinde alınmıştır.
- MEB, (2010). <http://www.eba.gov.tr/hakkinda> <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/tr/icerikincele> “Proje Hakkında”,22.05.2016 tarihinde erişilmiştir.
- Kaysı, F. & Aydın, H. (2014). Fatih Projesi kapsamında tablet bilgisayar içeriklerinin değerlendirilmesi. *e-International Journal of Educational Research*, 5(3), 72-85.
- Koçak, Ö. (2013). FATİH projesi kapsamındaki LCD panel etkileşimli tahta uygulamalarına yönelik öğretmen tutumları (Erzincan İli Örneği). Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, TÜRKİYE.
- Kurtdede Fidan, N., Erbasan, Ö. & Kolsuz, S. (2016). Sınıf öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağı’ndan (EBA) yararlanmaya ilişkin görüşleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(45), 626-637.
- MEB (2016). Eğitimde FATİH Projesi. <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/tr/index.php> adresinden 05.05.2016 tarihinde alınmıştır.
- Miles, MB. & Huberman, AM. (1994). *Qualitative Data Analysis* (2nd edition). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Yılmaz, M. (2007). Sınıf öğretmeni yetiştirmede teknoloji eğitimi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(1).

- Öztaş, A. C. (2012). *Fen ve teknoloji öğretiminde akıllı tahta kullanımının ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin akademik başarılarına etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, TÜRKİYE.
- Pan, V. L. & Akay, C. (2016). Öğretmen adaylarının ve öğretim elemanlarının “her yerde her zaman” eğitim için mobil iletişim teknolojilerinin kullanımına dair görüşleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(34), 219-237.
- Ring, Geoffrey. (2001). Case study: Combining Web and WAP to deliver e-learning, *Learning Circuits*, www.learningcircuits.org
- Sayır, M. F. (2014). *Students’ and teachers’ attitudes towards interactive whiteboards used in English courses via FATİH project and the effects of IWBSon speaking skill*. Unpublished Master Thesis, Çağ Üniversitesi, TÜRKİYE
- Tutar, M. "Eğitim bilişim ağı (EBA) sitesine yönelik olarak öğretmenlerin görüşlerinin değerlendirilmesi." *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon* (2015).
- Tüysüz, C. & Çümen, V. (2016). EBA Ders Web Sitesine İlişkin Ortaokul Öğrencilerinin Görüşleri, *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(3), 278-296.
- Ulaş, A. H., & Ozan, C. (2010). Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Teknolojileri Açısından Yeterlilik Düzeyi?. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(1).
- Uluçay, İ.S. & Çakır, H. (2014). İnteraktif oyunların matematik öğretiminde kullanılması üzerine araştırmaların incelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 4(1), 13-34
- Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2014). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.